

ВІННИЦЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ВІННИЦЬКА ОБЛАСНА СТАНЦІЯ ЮНИХ НАТУРАЛІСТІВ

СХВАЛЕНО

Науково-методичною радою
КВНЗ «Вінницька академія
неперервної освіти»

Протокол № _____
від _____ 2021 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом Департаменту
гуманітарної політики Вінницької
обласної державної адміністрації

№ _____ 2021 р.

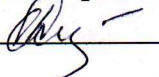
**Навчальна програма з позашкільної освіти
еколого-натуралістичного напрямку
«Природа в оригамі»**

1 рік навчання

Вінниця 2021

Міністерство освіти і науки України
Департамент гуманітарної політики
Вінницької облдержадміністрації
Вінницька обласна станція юних натуралістів

ОБГОВОРЕНО ТА ПОГОДЖЕНО
методичною радою Вінницької
обласної станції юних натуралістів,
Протокол № 2 від 13.04.2021 р.
Голова ради

 Н. А. Шмаль

ЗАТВЕРДЖЕНО
педагогічною радою Вінницької
обласної станції юних натуралістів,
протокол № 2 від 31.05.2021 р.
Голова ради

 О. А. Драгомирецька

«Природа в оригамі»

навчальна програма з позашкільної освіти
еколого-натуралістичного напрямку
1 рік навчання

Міністерство освіти і науки України
Департамент гуманітарної політики
Вінницької обласної державної адміністрації
Вінницька обласна станція юних натуралістів

СХВАЛЕНО

Науково-методичною радою
КЗВО «Вінницька академія
безперервної освіти»
Протокол від 28 серпня 2021 року №3

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Департаменту гуманітарної
політики обласної державної
адміністрації
від 01 грудня 2021 року №936

«Природа в оригамі»

навчальна програма з позашкільної освіти
еколого-натуралістичного напрямку
1 рік навчання

м. Вінниця, 2021 р.

Укладач:

Мельник В.А. – керівник гуртка Вінницької обласної станції юних натуралістів.

Еколого-натуралістичний напрям

Рецензент:

Павлюк С.Ю., заступник директора з навчально-виховної роботи
Вінницької обласної станції юних натуралістів.

Чупринко І.М., методист Вінницької обласної станції юних натуралістів

Пояснювальна записка

Розвивати духовний потенціал, розкривати творчі здібності та спрямовувати вихованців на пошук нового, нестандартного є пріоритетним в роботі позашкілля. Українське суспільство потребує освічених працівників та молоді, що прагне самореалізуватись та самоствердитись. На сьогодні до числа найбільш актуальних питань освіти є виховання патріота, відповідального громадянина своєї країни, людини, що любить рідний край та намагається покращити екологічне становище навколишнього середовища.

Створення навчальної програми обумовлене необхідністю екологічної просвіти дітей та реалізацією творчих здібностей вихованців.

Оригамі – давнє японське мистецтво складання паперу. Мистецтво оригамі в роботу студії впроваджується задля кращого засвоєння теоретичного матеріалу з базових дисциплін еколого-натуралістичного спрямування. Крім того завдяки японській методиці споглядання природи та милування її красою діти формують власну екологічну свідомість та естетичні смаки. Розпочинаючи роботу гуртка на основі уже існуючих знань дітей поглиблюються знання з природничих дисциплін та вивчається оригамі як мистецтво, що звеличує красу природи.

Навчальна програма реалізується у гуртку еколого-натуралістичного напрямку та спрямована на вихованців віком від 6 до 10 років.

Навчальна програма передбачає 1 рік навчання - початковий рівень – 144 год. на рік, 4 год. на тиждень.

Навчальна програма гуртка «Природа в оригамі» розроблена з використанням матеріалів навчальних програм: навчальної програми з позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку «Людина і довкілля» («Схвалено для використання в позашкільних навчальних закладах») (протокол засідання науково-методичної комісії з позашкільної освіти Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки

України від 12 червня 2015 року), навчальної програми «Пізнаємо рідний край» («Схвалено науково-методичною комісією з позашкільної освіти науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України» (протокол №3 від 29.12.2015)). В основу даної навчальної програми покладені також авторські матеріали: система поетапного вивчення мистецтва оригамі та знайомство з природою Японії, особливостями культури та побуту японців.

Мета програми - сприяння творчому розвитку особистості та формування всебічного розвитку вихованців засобами природничих дисциплін, мистецтва оригамі та морально-етичних, естетичних доповнень.

Основні завдання:

- здійснювати еколого-натуралістичну освіту гуртківців;
- розширити кругозір вихованців в галузі природознавства, ботаніки, зоології, екології, народознавства та краєзнавства;
- формувати екологічну свідомість та позитивне ставлення до природи;
- надати початкові спеціальні знання з написання науково-дослідницької роботи;
- ознайомити з класичними та сучасними досягненнями в оригамі, з історією виникнення даного мистецтва та особливостями природного середовища та традицій Японії;
- вивчати базові форми та загальноприйняті позначки та уміння читати інструкційні картки оригамі;
- розвивати впевненість у власних силах, бажання творити нове;
- пропагувати здоровий спосіб життя;
- виховувати свідомого громадянина та патріота.

Для успішного впровадження програмового матеріалу використовуються такі *типи занять*: заняття засвоєння нових знань (теоретичні), практичні, комбінованої структури, екскурсії, нестандартні (милування красою природи, заняття створення портфоліо, заняття – подорожі, заняття – фантазії, творчі звіти та підсумкові виставки творчих робіт).

Форми організації навчальної діяльності гуртківців на занятті: групові, індивідуальні, диференційовані, за власним вибором дитини.

У період дистанційного навчання здійснюються дітям пропонуються віртуальні екскурсії та навчальні відео за матеріалами програми навчання.

Залежно від рівня включення дітей у продуктивну (творчу) діяльність застосовуються такі методи навчання: пояснювально-ілюстративний, частково-пошуковий (евристичний), репродуктивний, відео методи. На заняттях застосовуються словесні методи викладу матеріалу (розповідь, бесіда, міні-лекція) та ігрові методи (пізнавальні, навчальні ігри). Здійснюється навчальний контроль (усний, тест «на закріплення»), самоконтроль набутих знань, рефлексія, взаємонавчання (старші за віком діти допомагають керівнику навчати молодших гуртківців), практична перевірка (створення виробів, оригамі - моделей).

Відмінними ознаками навчальної програми є традиційні рубрики на заняттях гуртка:

- «оригамі - новатор» (демонстрація складання власних створених виробів оригамі)
- знайомство з майстрами оригамі (виконання авторських моделей в техніці оригамі згідно плану роботи з обдарованими дітьми)
- «співець природи» (створення віршів, малюнків, словесних описів природи (як рефлексія занять милування красою природи)

Особливий акцент у змісті програми зроблено на напрямки роботи обласної станції юних натуралістів: природоохоронні акції та операції, дослідницьку роботу на навчально-дослідних ділянках, виховну роботу, участь у добродійних проектах закладу, участь в онлайн – конкурсах.

Навчально - тематичний план

Розділ, тема	Кількість годин		
	теоретичних	практичних	усього
Вступ. Природа і людина.	6	2	8
Розділ 1. Оригамі – мистецтво, що звеличує природу.	6	8	14
Розділ 2. Осінь в природі та житті людей. Осінь з оригамі.	8	18	26
Розділ 3. Краса зими в оригамі.	4	16	20
Розділ 4. Фауна планети. Охорона тварин. Образи тварин в оригамі.	8	22	30
Розділ 5. Весняні мотиви в оригамі. Традиції весняних святкувань українців та інших народів світу.	8	24	32
Підсумок роботи за рік.	4	10	14
Разом	46	98	144

Зміст програми

Вступ. Природа і людина (8 год)

Ознайомлення дітей з планом роботи гуртка, що має натуралістичне спрямування. Демонстрація виробів оригамі. Знайомство з гуртківцями. Вступний інструктаж з техніки безпеки. Природа і людина. Гармонійне співіснування. Екологічні проблеми сучасності. Ознайомлювальна екскурсія по обласній станції юних натуралістів. Створення «Альбому досягнень» та узгодження загальних правил, мотиваційні фішки.

Розділ 1. Оригамі – мистецтво, що звеличує природу

(14 год)

Теоретична частина. Історія виникнення паперу. Типи паперу. Музей паперу. Охорона лісів у світовій практиці та в Україні. Переробка вторинної сировини на папір. Історія оригамі. Поєднання природознавства, естетики та геометрії. Поширення мистецтва оригамі в світі. Перші книги з оригамі. Мистецтво, що підкреслює красу природи. Прості базові форми оригамі. Філософія квадрата в свідомості японців. Умовні позначення способів складання паперу. Японія – країна контрастів. Природа Японії. Бережливе ставлення японців до природи. Заходи по охороні природи в Україні.

Практична частина. Створення динамічної моделі оригамі («Собака», «Лисиця» - за вибором дітей). Колективна робота: створення панно «Осінній букет». Створення композиції в техніці класичного оригамі: «Кіт», «Черепашка», «Поросятко». Заочна екскурсія в ботанічний сад м. Вінниці з метою вивчення різноманітності рослинного світу.

Розділ 2. Осінь в природі та житті людей. Осінь з оригамі (26 год)

Теоретична частина. Краса осені в поезії. Відображення осінніх пейзажів в оригамі. Атмосферні явища. Оподи. «У природи немає поганої погоди» - позитив дощу в природі. Дари осені. Овочі, фрукти. Збір урожаю.

Прийоми гофрування в оригамі. Гохеї (легенда походження плетених стрічок оригамі). Операція «Опале листя». Естетика в побуті. Підготовка до Осіннього балу. Сервірування столу. Способи складання серветок в техніці оригамі. Свято «Осінній бал». Конкурсно-розважальна програма. Змагання майстрів оригамі.

Практична частина. Створення гетеро модульної конструкції кленового листка (на основі базової форми «повітряний змій»). Динамічне оригамі «Вітрячок». Створення натюрморту в техніці гофрування оригамі «Яблука». Робота над конструкцією декоративного кошика (створення модулів, плетення стрічок, моделювання). Техніка безпеки при роботі з голкою. Створення вази для осінніх квітів. Аплікація з природного матеріалу з елементами оригамі «Квіткова закладка». Оригамі в поєднанні з природним матеріалом – композиція «Осінній сон». Складання серветок в техніці оригамі (на основі базової форми «книжка»). Створення оригамі - корони для короля та королеви (на основі базової форми «подвійний будинок»). Виставка робіт дітей. Підготовка до виставки «Осінні фантазії». Екскурсія в природу з метою спостереження змін в природі з настанням осені. Екскурсія в краєзнавчий музей на виставку живопису «Осінні пейзажі». Екскурсія в природу з метою збору осіннього листя та іншого природного матеріалу.

Розділ 3. Краса зими в оригамі (20 год)

Теоретична частина. Життя лісу взимку. Розпізнавання порід дерев за стовбуром та гіллям. Структура сніжинки в природі. Кольори зими. Тварини взимку. Зимуючі птахи. Операція «Годівничка». Новорічна майстерня Святого Миколая. Мізухікі (декоративні мотузочки). Святкування Нового року в Україні та інших країнах світу. Операція «Ялинка без ялинки». Різдво. Традиції святкування Різдва в побуті українців. Фурошікі (оздоблення та пакування подарунків в техніці оригамі).

Практична частина. Модель сніжинки в оригамі. Аплікація сніжинок оригамі в поєднанні з витинанками. створення кірикомі оригамі (аплікація з надрізами «Снігурі»). Створення об'ємних композицій з мотузок та клею «Новорічні кульки», їх оздоблення квітами оригамі. Колективне створення ялинки з паперу в техніці модульного оригамі. Виготовлення різдвяних листівок в техніці оригамі. Подарункові коробочки в техніці оригамі. Оздоблення подарунків (фурушикі). Аплікація оригамі за вибором дітей «Зима». Виставка робіт дітей «Казка сніжної зими». Екскурсія в природу з метою фенологічних спостережень та споглядання зимової краси. Екскурсія в ЦП ім. М. Леонтовича з метою спостереження життя тварин взимку.

Розділ 4. Фауна планети. Охорона тварин. Образи тварин в оригамі

(30 год)

Теоретична частина. Тварини України. Фауна Вінниччини. Посильна допомога тваринам взимку. Червона книга. Чорні сторінки Червоної книги світу. Червона книга України та Вінниччини (тваринний світ). Заходи по охороні фауни в Україні. Цуру. Історія японського журавлика. Традиційне оригамі журавля. Фауна планети. різноманітність видового складу «Тварини – символи країн». «Цікаво знати про тварин». Вікторина «Де хто живе?» Папуги в куточку живої природи. Сафарі. Охорона тварин. Заборона безконтрольного полювання. Фотополювання. Перегляд відеофільму «Тварини Африки». Виставка творчих робіт дітей «Тварини планети Земля». Призова вікторина для кмітливих (за матеріалами розділу). Емблема міжнародної екологічної організації «Панда».

Практична частина. Колективне створення картини в техніці оригамі із застосуванням кругів «Тварини взимку». Виготовлення панно в техніці аплікації оригамі «Акваріум» (скалярія, гупі, золота рибка). Виготовлення динамічної моделі журавлика. Оригамі «Слон» (техніка об'ємних фігур з різнопланових модулів). Композиція в техніці класичного оригамі та

аплікації «Північний полюс та Антарктида» (морж, пінгвін, тюлень, білий ведмідь, касатка). Створення вітальної листівки в техніці аплікації оригамі до дня Святого Валентина (з використанням фігурок тварин). Композиція «Сафарі» з використанням фігурок тварин за вибором дітей (жирафа, слон, носоріг, бегемот). Створення панно «Пташиний базар» , папуги в техніці аплікації оригамі із застосуванням природного матеріалу. Створення композиції «Панда». Оригамі тварини в різних техніках виконання (за вибором дітей). Екскурсія в природу з метою вивчення тварин, що ведуть активний спосіб життя взимку. Розпізнавання слідів звірів та птахів на снігу. Екскурсія в акваріумну залу обл. СЮН з метою спостереження за життям різних видів риб. Екскурсія до експозиції екзотичних тварин станції юних натуралістів.

Розділ 5. Весняні мотиви в оригамі. Традиції весняних святкувань українців та інших народів світу (32 год)

Теоретична частина. Свято першого дня весни. Марцішор в Молдові. Хіна Мацурі. Свято дівчаток в Японії (3 березня). Свято цвітіння персика. 8 Березня: свято мам, бабусь та дівчаток на Україні. Перші весняні квіти. Операція «Первоцвіт». Свято цвітіння сакури в Японії. Мистецтво захоплюватись красою природи. Краса і розкіш вишневого цвіту. Крокуси – перші, ніжні, весняні. Традиції українців. Свято Великодня. Танго-но-секко. Свято хлопчиків (5 травня). Свято цвітіння ірису.

Практична частина. Створення підвісної композиції «Марцішор» в техніці оригамі. Квітка персика в техніці об'ємного оригамі. Створення моделі японської ляльки (техніка аплікації оригамі). «Подарунок мамі» - виготовлення оригамі-кошки з квітами. Створення об'ємної композиції оригамі «Підсніжник». Виготовлення гетеромодульної конструкції кусудами «Букет». Оригамі квітки сакури із п'ятикутної основи. Створення підвісної квіткової кусудами. Створення композиції «Крокуси». Композиція «Великоднє гніздечко» з елементами квітів оригамі. Великодні витинанки та

японське кіригамі. Виготовлення букету з ірисів в техніці об'ємного оригамі. Виготовлення квітів у техніці оригамі до пам'ятних дат українства: створення білої троянди (День пам'яті жертв Чорнобильської катастрофи), виготовлення оригамі квіток маку (До Дня пам'яті та примирення).

Екскурсія в Центральний міський парк ім. М. Леонтовича з метою спостереження змін в природі з настанням весни. Екскурсія в теплицю СЮН з метою спостереження квітучих рослин. Екскурсія на ботанічну стежину, навчально-дослідні ділянки та альпійську гірку. Віртуальна екскурсія художнім музеєм м. Вінниці.

Підсумок роботи за рік (14год)

Теоретична частина. Оформлення виставки аплікацій оригамі «Наші досягнення». Демонстрація власних створених виробів оригамі. Повторення вивчених базових форм оригамі. Змагання майстрів. Визначення призерів навчального року (підрахунок фішок в Альбомах досягнень). Вручення нагород. Фотосесія гуртківців.

Практична частина. Виготовлення вітальної листівки до Дня матері. Індивідуальна робота. Створення гуртківцями авторських розробок елементів кусудам. Створення портфоліо гуртківців. Виставка об'ємних композицій оригамі та підвісних кусудам. Екскурсія в краєзнавчий музей м. Вінниці з метою вивчення історії, культури, традицій та звичаїв власного народу. Екскурсія в дендрарій СЮН. Милування природою. Сад роздумів (відчуттів). Розпізнавання порід дерев весною.

Прогнозований результат:

- учні поглиблюють знання з природничих дисциплін
- володіють зазначеним у програмі лексичним мінімумом
- приймають активну участь у природоохоронній та виховній роботі закладу
- уміють читати інструкції оригамі
- створюють власні портфоліо та персональні виставки, альбом досягнень
- розвивають комунікативні здібності.

Основні вимоги до знань і вмінь:

Учні повинні мати уявлення про:

- сучасні екологічні проблеми людства і України зокрема;
- напрямки природоохоронної роботи станції юних натуралістів;
- Червону книгу Вінниччини, України; Міжнародну Червону книгу, кольорові сторінки Червоної книги, чорні сторінки та зниклі види тварин;
- єдність людини та навколишнього середовища;
- фауну планети, різноманітність тваринного світу;
- оригамі, як мистецтво, що звеличує природу;
- історію розвитку оригамі;
- українські народні традиції, звичаї, обряди, проведення традиційних свят календарного циклу;
- культуру Японії, спосіб життя народу, традиції, свята, що тісно пов'язані із сезонними змінами в природі;

- перспективи застосування мистецтва оригамі в навчальному процесі та у побуті.

Учні повинні знати:

- місце рослин і тварин в природі та їх значення в житті людини;
- правила поведінки в природі;
- назви та основний зміст природоохоронних операцій «Первоцвіт», «Опале листя», «Годівничка», «Ялинка без ялинки»;
- найпоширеніших представників флори та фауни в Україні;
- заходи по охороні природи в Україні;
- прості та складні базові форми оригамі;
- систему міжнародних позначень схем з оригамі.

Учні повинні вміти:

- проводити навчально – пошукову роботу відповідно до змісту програми;
- вести щоденник фенологічних спостережень;
- проводити спостереження за сезонними змінами в природі;
- збирати природний матеріал та створювати гербарій осіннього листя;
- створювати роботи та композиції в техніці оригамі: аплікації оригамі, класичне (традиційне) оригамі, об'ємні композиції оригамі, кусудами, фусени, динамічні моделі оригамі, модульне та гетеромодульне оригамі, гофрування.
- читати схеми та інструкції оригамі за загальноприйнятими позначеннями, елементарні паттерни базових форм;
- створювати власні моделі оригамі на основі вивчених базових форм;

- проводити екологічну агітацію засобами оригамі серед однолітків.

Основні дефініції (терміни та поняття), який повинні засвоїти гуртківці впродовж навчального року:

Аплікація оригамі	базова форма	декорування
акваріум	«подвійний трикутник»	дендрарій
акваріумна зала	базова форма «двері»	динамічна модель
альпійська гірка	базова форма «риба»	діагональ
атмосферні явища	бережливе ставлення до природи	діоксини
базові форми оригамі	ботанічна стежина	доброчинний проект
базова форма «повітряний змій»	ботанічний сад	екологія
базова форма «подвійний квадрат»	васі	елементи кусудами
базова форма «катамаран»	ветеринар	естетика в побуті
базова форма «млинчик»	життєвий цикл	живопис
базова форма «жабка»	виготовлення подарунків	заповідник
базова форма «пташка»	гофрування	заходи по охороні природи на Україні
	гохеї	зимуючі птахи
	дари осені	інструктаж з техніки безпеки
		карвінг

кірикомі оригамі	панно	техніка оригамі
класи тварин	паттерн	Хіна Мацурі
композиція оригамі	пейзаж	цуру
кустанарій	первоцвіти	Червона книга України
куточок живої природи	портфоліо природоохоронні акції та операції	Червона книга Вінниччини
кусудама	п'ятикутна основа	фауна
лісопарк	сакура	фенологічні спостереження
лісостеп	сад роздумів	флора
майстерня Діда Мороза	санбо	фрукти
мізухікі	сафарі	фотополювання
мішані ліси	споглядання краси природи	фотосесія
модуль	степ	фурошікі
монтування виставки	Танго-но-секко	фусен
навчально – дослідні ділянки	тепличне	юні натуралісти
натюрморт	господарство	
овочі	техніка класичного (традиційного)	
опади	оригамі	
оригамі		

Список використаних джерел:

1. Вікно у дивосвіт-Харків, 2001
2. В. Овчинников. Сакура і Дуб. –К.: Дніпро, 1986
3. Г. А. Денисова. Удивительный мир растений.- М.: Просвещение, 1981
4. Донателла Чеккони. Моя первая книга оригами. – М.: Эскимо, 2004
5. І. В. Жукова. Оригамі. Фігурки тварин.– Донецьк: «Вид. СКІФ», 2011
6. І. Ф Заянчковський. Пам'ятники тваринам. – К.: Рад. школа, 1983.
7. И. П. Сосновський. О редких животных мира. – М.: Просвещение, 1982
8. Л. Громковская. Сто первый взгляд на Японию. – М.: Наука, 1991
9. М. Л. Рева. Страницы Красной книги. – Донецк: Донбас, 1982
10. Оригами / авт.-сост. М. П. Згурская. – Харьков: Фолио, 2011
11. О. Ф. Ботюк. Декоративні кошики. Тернопіль: Богдан, 2005.
12. Сергей и Елена Афонькины. Все об оригами.
13. Сунбоук Смит. Волшебный мир оригами – Х.: Книжный клуб, 2006
14. С. Ю. Афонькин, Е. Ю. Афонькина. Оригами. 337 схем от простых фигурок до сложных моделей. М.: Оникс, 2008
15. Червона книга України. Рослинний світ. Тваринний світ//Під ред. М. М. Щербака, - Київ: Українська енциклопедія, 1994.

Рекомендована література для педагогічних працівників:

1. А. Гарматин. Оригами. Чудеса из бумаги. Ростов-на-Дону: Издательский Дом «Владис», М. – 2008
2. Г. Труфанов. Цікава орнітологія.- К.: Веселка, 1983.

3. И. Богатова. 32 Оригинальные модели оригами (с набором цветной бумаги). – М.: Мартин, 2008
4. І. В. Жукова. Ляльки-орігамі. – Донецьк: «Видавництво СКІФ», 2011
5. Н. Д. Острун, А. В. Лев Оригами. Мозаики – М.: Айрис-пресс, 2006
6. О. Щеглова, А. Щеглова. Все об оригами от А до Я. – Ростов-на Дону: ИД «Владис», 2008

Література для вихованців:

1. Велика книга про тварин. А/у Новоспаська Є. В. – Х.: «Юнісофт», 2010
2. Колосок. Науково-популярний природничий журнал для дітей
3. О.Г. Рібцун, Ю. В. Рібцун. Навчайся разом з нами робити оригамі /К.:Літера ЛТД, 2011.
4. С. Соколова. Азбука оригами. – М.: Эксмо, 2006
5. С. Соколова. Школа оригами. – М.: Эксмо, 2004.
6. Паросток. Науково-художній журнал для дітей та юнацтва
7. Пори року: Енцикл. для дітей - К.: Махаон-Україна, 2004
8. Т. А. Дубіч. Диво-писанка: Посібник для дітей мол. та середн. шк. віку. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2007
9. Твоя перша енциклопедія. Тварини рекордсмени. – К.: Махаон – Україна, 2004

Інформаційні ресурси:

Київський клуб оригамі: <http://proeco.visti.net/origami>

Журнал «Паросток»: www.parostok.kiev.ua